

(Ворлд њуз, 2. јун, 2012)

На самиту у Сингапуру министар одбране Леон Панета прокламовао је ново усмерење морнаричких ефектива на Пацифику. Дан Левин пише зашто су кинески територијални спорови довели регион до саме ивице.

Стојећи пред аудиторијумом сачињеном од министара одбране, генерала и политичара из целе Азије и Запада у Сингапуру амерички министар одбране Леон Е. Панета пружио је најдетаљнији опис нове америчке војне доктрине у региону Азије и Пацифика. Намера говора је била да се примири Кина која постаје сумњичава услед америчког присуства у региону, али такође и да ублажи страхове азијских савезника услед јачања војне силе Пекинга. Врхунац нове стратегије представљаће појачање “пројекције силе” што подразумева дислокацију 60 процената ратних бродова морнарице у Пацифику до 2020, што је повећање у односу на тренутних 50 процената.

Панета је покушавао да разјасни претходну изјаву Обаине администрације о томе да ће “стожер” представљати Азија и да ће се Сједињене Државе вратити са већом силом у регион што ће представљати главну преокупацију америчке војне моћи.

“Не чините грешку - на стабилан, промишљен и дуготрајан начин- војска Сједињених Држава враћа равнотежу и доноси побољшане капацитете у овај витални регион”, изјавио је Панета.

Свестан понављаних тврдњи из Пекинга да Сједињене Државе трагају за начином да ограниче Кину и да се без разлога мешају у њене виталне интересе, Панета је оправдао нову стратегију на основу географске легитимности. “Ми преузимамо ову улогу не као удаљена сила већ као део пацифичке породице нација”, он је то рекао окупљенима на

Пише: Дан Левин
четвртак, 14 јун 2012 10:46

годишњем Шангрила скупу, који је организован од стране Међународног института за стратешке студије.

Панетина декларација је дошла у време повећања тензија у региону пошто су Кина и Филипини закључани у дипломатском теснацу над хридима у Јужном кинеском мору. Обе земље тврде да је тај део територије њихов, иако оно што је у питању далеко превазилази неколико стена. Испод морских таласа почивају огромне количине нафте и гаса, док површинске воде представљају важну међународну трговинску руту: сваке године путем те трасе обавља се америчка трговина вредна 1,2 билиона долара. Бројне друге азијске нације чије територијалне воде излазе на море, укључујући Вијетнам, Сингапур и Малезију такође имају територијалних претензија и посматрају помно овај спор.

”Кинези не желе да буду притерани уз зид и да буду присиљени да се предају”.

Територијални спор је отпочео једну врсту регионалне трке у наоружању док азијске нације настоје да се заштите у светлу растуће кинеске војне моћи. Цитирајући Међународни институт за стратешке студије, Панета је истакао да ће овогодишњи укупно процењени војни трошак свих азијских нација превазићи европски по први пут.

Током дана, на панел седници и у тихим разговорима дуж ходника амерички званичници и њихови савезници ургирали су за дипломатски напредак у бројним питањима од Јужног кинеског мора до Северне Кореје.

Али сметња у свакој соби била је Кина, која је ове године одбила да пошаље владине или војне званичнике највишег нивоа. Неки посматрачи су ово протумачили као намерно

Пише: Дан Левин
четвртак, 14 јун 2012 10:46

игнорисање како би се избегла конфронтација која би могла да поремети пажљиво испланиране потезе кинеске владе.

“Кинези не желе да буду притерани уз зид и да буду присиљени да се предају”, рекао је аналитичар који је затражио да остане анониман услед политичке осетљивости овог питања. “Они више воле да оперишу иза затворених врата у амбијенту који сами изаберу”.

У свом говору, Панета је негирао да Сједињене Државе покушавају да поврате равнотежу потпуно на рачун Кине. Уместо тога он се фокусирао на значај који ће Азија имати у савременом добу у коме су амерички интереси тесно повезани са глобалном економијом. “У овом 21. веку Сједињене Државе препознају да наш напредак и наша сигурност зависе још и више од азијско-пацифичког региона”, истакао је Панета.

Ово су биле уобичајене теме Панетиног говора, који је оцртао војну доктрину која штити међународни поредак док је истовремено продубио и проширио билатералне и мултилатералне односе у Азији.

Остали амерички званичници су били мање обазриви у критиковању Кине. Сенатор Џозеф Либерман из Конектиката, председавајући комитета сената за националну безбедност и за односе у влади био је присутан заједно са сенатором Џоном Мекејном из Аризоне. Обојица су подржали нову стратегију и изјавили су да ће она помоћи да свет промовише мир.

“Ми треба да нађемо средњи пут који не дозвољава Кини да терорише своје суседе”, изјавио је Либерман у интервјуу. Говорећи о тренутном поморском спору он је изјавио:

Америчка морнарица „враћа равнотежу” у Азији

Пише: Дан Левин
четвртак, 14 јун 2012 10:46

”уколико постане горе и утиче на нашу слободу трговине у Јужном кинеском мору то ће имати катастрофалне последице по нашу економију”.

Током свог говора, Панета је објавио да Сједињене Државе намеравају да замене бродове који се повлаче из употребе са најмодернијом флотом која је на располагању и да је пошаљу у регион Пацифика. Он је изјавио да ће за неколико година шест носача авиона бити у региону заједно са већином крстарица, подморница, разарача и приобалних ратних бродова.

Америчко војно јачање у Азији није ништа ново, изјавио је Панета, већ оно представља повратак у регион који је био домаћин америчког присуства шест деценија: ” ми смо били овде некада , ми смо овде сада и ми ћемо бити овде и у будућности”.

Са енглеског превео: Владимир Јевтић